

Eduskunnan hallintovaliokunta

Komission ehdotus neuvoston asetuksen (EU) 369/2016 muuttamisesta hätätilanteen tuen antamisesta unionin sisällä COVID-19-tilanteessa

Eduskunnan hallintovaliokunta on pyytänyt sisäministeriöltä asiantuntijalausuntoa komission ehdotuksesta koskien asetuksen (EU) 369/2016 muuttamisesta hätätilanteen tuen antamisesta unionin sisällä. Sisäministeriön pelastusosasto toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Komissio antoi 2.4.2020 ehdotuksen neuvoston asetukseksi hätäavun antamisesta unionin sisällä (COM(2020) 175 final). Neuvoston asetuksella otettaisiin käyttöön asetuksen (EU) 2016/369 mukainen hätätilanteiden tukiväline ja muutettaisiin viimeksi mainitun asetuksen säännöksiä COVID-19 -epidemiaan liittyen.

Sisäministeriö voi hyväksyä komission esittämän neuvoston asetuksen hätäavun antamisesta unionin sisällä. Kyse on poikkeuksellisesta käsittelystä olosuhteiden ja kiireellisyyden johdosta.

Sisäministeriön osalta ehdotus liittyy erityisesti pelastuspalvelumekanismiin (UCPM) soveltamiseen, erityisesti nk. rescEU-valmiuksien osalta. Uudistettu päätös unionin pelastuspalvelumekanismipäätöksen (EU/1313/2013) muuttamisesta (2019/420) astui voimaan 21.3.2019. Pelastuspalvelumekanismiin yhteyteen luotiin EU-tason rescEU-valmiudet kansainväliseen avunantoon ylitsepääsemättömissä tilanteissa, joissa olemassa olevat kansalliset kapasiteetit ja Euroopan pelastuspalvelureserviin sidotut valmiudet eivät ole riittäviä varmistamaan tehokasta avunantoa vakavissa jäsenmaita kohtaavissa onnettomuustilanteissa. COVID-19 -tilanteessa kehitetään erityisesti lääkinnälliseen varmuusvarastointiin (mm. suojaruusteet) liittyviä rescEU-valmiuksia, jotka olisivat jäsenvaltioiden isännöimiä ja komission osarahoittamia (80-90%/100%).

Kyseisen asetusmuutoksen perusteella voisi hätätilanteiden rahoituksessa, muiden toimien ohella, ottaa käyttöön pelastuspalvelumekanismiin tiettyjä toimintoja, kuten nk CECIS-koordinointijärjestelmä. rescEU valmiuksien osalta erityisesti lääkinnällinen varmuusvarastointi voisi olla ajankohtainen.

Sisäministeriö pitää tärkeänä, että uuden hätäapuinstrumentin avulla toteutettavat toimet täydentävät unionin pelastuspalvelumekanismiin kautta koordinoitua avustustoimintaa. Pelastuspalvelumekanismiin toiminta perustuu jäsenmaiden kansallisiin voimavaroihin.

RescEU -varmuusvarastointi

Euroopan komissio/DG ECHO on perustamassa tiettyjen jäsenmaiden isännöimiä lääkinnällisten tuotteiden varmuusvarastoja (rescEU) unionin pelastuspalvelumekanismiin yhteyteen. Uusiin rescEU-varastoihin on ehdotettu 300 meur lisärahoitusta EU:n budjettiin. Lääkinnällinen varmuusvarastointi koskee rokotteiden ja lääkkeiden lisäksi suojarusteita, muita lääkinnällisiä tarvikkeita ja laboratoriotestaustarvikkeita. Käytännössä jäsenvaltio hankkii ja varastoi lääkinnällistä materiaalia 100 % EU-rahoituksella EU-tason varastona. Komissio on ehdottanut Suomelle mahdollisuutta isännöintiin.

Neuvotteleva virkamies

Wivi-Ann Wagello-Sjölund